

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Bezoekadres
Koningskade 40
2596 AA Den Haag
Postadres
Postbus 93218
2509 AE Den Haag
Telefoon
070 351 97 51
Fax
070 354 46 42

De leden-waterschappen

07.11379

datum	ons kenmerk	contactpersoon
5 april 2007	36478 BJZ/RR	M.A.H. van Esch
betreft	uw kenmerk	e-mail
volmacht en informatie inzake project Waterschapsverkiezingen	-	resch@uvw.nl
bijlagen		doorkiesnummer
7		070 351 98 68

Geachte leden,

Graag vragen wij inzake de landelijke waterschapsverkiezingen 2008 uw aandacht voor het volgende.

De ledenvergadering heeft op 30 juni 2006 met het koepelplan (bijlage 1) besloten de organisatie van de waterschapsverkiezingen 2008 gezamenlijk op te pakken. Het plan bevat onder andere de hoofdlijnen van het project, randvoorwaarden, projectresultaten en een kostenraming. Inmiddels is er in het kader van de voorbereiding van de verkiezingen een aantal besluiten genomen en documenten vastgesteld. De Stuurgroep Waterschapsverkiezingen 2008 acht het van het grootste belang dat de waterschappen goed geïnformeerd worden over de ontwikkelingen. Door de leden van de werkgroepen wordt daarom regelmatig teruggekoppeld via contactpersonen met de waterschappen die niet in de betreffende werkgroep zijn vertegenwoordigd.

Tegen deze achtergrond ontvangt u hierbij een overzicht van de documenten en de daarop gebaseerde besluitvorming. Op deze manier hopen wij dat een goed overzicht ontstaat van de stand van zaken op dit moment. Bijgevoegd treft u meerdere documenten aan, waaronder de volmacht (bijlage 2), de projectorganisatie (bijlage 3), de overzichten centraal-decentraal van bestuurlijk-juridische zaken en van communicatie (bijlagen 4 en 5), de kostenverdeelsleutel (bijlage 6) en de lijst van interne projectleiders (bijlage 7).

In de ledenvergadering van 30 maart 2007 is overeenstemming bereikt over een volmacht waarmee de waterschappen aan de Unie van Waterschappen de bevoegdheid geven om ten behoeve van de waterschapsverkiezingen in november 2008 alle landelijke activiteiten te organiseren en daartoe overeenkomsten aan te gaan. Om het elektronisch stemmen mogelijk te maken zal de Unie van Waterschappen vervolgens een overeenkomst sluiten met Het Waterschapshuis. *De volmacht is bijgevoegd en wij verzoeken u deze volmacht spoedig te behandelen in het dagelijks bestuur van het waterschap en zo mogelijk deze maand nog te ondertekenen en terug te sturen naar het Uniebureau.*

In de ledenvergadering van 22 december 2006 is overeenstemming bereikt over de verdeling op hoofdlijnen tussen wat centraal en decentraal zal kunnen worden aangepakt en over de kostenverdeelsleutel waarin 80% van de uitgaven (met een maximum van € 16 miljoen) op basis van het aantal stemgerechtigde ingezetenen wordt verrekend en 20% op basis van het aantal waterschappen (met de redenatie dat een deel van de contracten gelijke voordelen biedt). Deze beide documenten hebben wij dus vastgesteld in de ledenvergadering en zijn terug te vinden op de website www.uvw.nl (gedeelte voor de leden waarvoor medewerkers van de waterschappen zich kunnen aanmelden). Uitgangspunt is daarbij 'centraal doen, wat centraal kan'.

De Stuurgroep landelijke waterschapsverkiezingen 2008 heeft sinds de bijeenkomst van 2 maart jl. een nieuwe voorzitter in de persoon van mw. drs. J.M. de Vries, dijkgraaf van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, die ook in het Uniebestuur vanaf april deze portefeuille van dr. S. Schaap heeft overgenomen. In de opgevacanteerde plaats is ir. P.A.E. van Erkelens, dijkgraaf van Wetterskip Fryslân, als lid tot de stuurgroep toegetreden. En sedert 1 december jl. wordt de functie van secretaris vervuld door mr. M.A.H. van Esch die drs. D. Poos is opgevolgd.

De stuurgroep vergadert om de maand en heeft de laatste vergadering van 2 maart jl. onder meer gesproken over de mogelijkheden van voorlichting aan de geledingen in de samenleving die met een lijst aan de nieuwe verkiezingen zullen kunnen deelnemen. Volgens de planning kan in de Ledenvergadering van 29 juni 2007 een besluit genomen worden over de gewenste aanpak, een non discriminatoire benadering van bestaande groeperingen en landelijke faciliteiten voor het enthousiasmeren van belangstellenden in de regio. Ook zullen aan de orde komen enkele grote bestekken voor de aanbestedingen.

Tot slot treft u in de bijlagen aan een overzicht van de interne projectleiders bij de waterschappen zoals die nu bij het Uniebureau bekend zijn. Wij vragen u om dit kritisch na te kijken en zo nodig mutaties aan de secretaris van het project, mr. M.A.H. van Esch, met een e-mail naar resch@uvw.nl of per telefoon met nummer 070 351 98 68, door te geven. Ook voor vragen of opmerkingen over de onderwerpen in deze ledenbrief of andere ontwikkelingen, kunt u bij hem terecht. Wilt u alleen op de hoogte gehouden blijven van de voortgang in het project, meldt u zich dan voor de digitale nieuwsbrief en op het ledengedeelte van de website www.uvw.nl aan. Dan kunt u bijvoorbeeld kennis nemen van de kalender en de integrale planning van het project, het communicatieplan, het contractenoverzicht en de aankondigingen van de aanbestedingen.

Graag vertrouwen wij erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

stuurgroep,

drs. J.M. de Vries
voorzitter

mr. M.A.H. van Esch
secretaris

Koepelplan Landelijke waterschapsverkiezingen 2008

Inleiding

Reeds in maart 2004 heeft de ledenvergadering een principebesluit genomen om in het najaar van 2008 landelijke waterschapsverkiezingen te organiseren. In juni 2005 heeft de ledenvergadering dit besluit nogmaals bekrachtigd en heeft ingestemd met de opzet van het project. In oktober 2005 is vervolgens een besluit genomen over de reikwijdte van het project landelijke verkiezingen 2005. Genoemde besluiten zijn nader uitgewerkt in voorliggende projectaanpak.

Probleemstelling

In de toelichting bij het voorontwerp wijziging Waterschapswet wordt de basis gelegd voor de landelijke verkiezingen in 2008. In het voorontwerp valt te lezen dat de waterschappen landelijke verkiezingen nieuwe stijl organiseren: met minder categorieën en de introductie van een lijstenstelsel voor de ingezetenen. Tevens wordt in het voorontwerp een AMvB Waterschapsverkiezingen aangekondigd. Verwacht wordt dat deze AMvB medio 2007 van kracht wordt. Deze AMvB maakt het voor de waterschappen makkelijker en aantrekkelijker om samen te werken. De AMvB zorgt ook voor grote veranderingen. De regelgeving gaat straks uit van een lijstenstelsel in plaats van het huidige personenstelsel. Dit heeft voor de procedures en uitvoering van de verkiezingen verregaande consequenties. Voor de regelgeving zal – nog meer dan in het verleden – de Kieswet worden gevolgd met de daaraan gerelateerde modellen en besluiten. Dat biedt aan de ene kant duidelijkheid, maar aan de andere kant een verdere standaardisering en formalisering van de verkiezingen. Kennis over deze standaarden en formaliteiten op basis van de Kieswet is op dit moment beperkt aanwezig bij de waterschappen. Door waterschapsverkiezingen te standaardiseren wordt het mogelijk hogere eisen te stellen aan de productie van de stembescheiden, het stemproces en de stemopneming, waardoor de risico's van verkiezingen beter worden beheerst.

De verantwoordelijkheid voor de organisatie van waterschapsverkiezingen behoort toe aan de waterschappen. Dat is nu het geval en zal ook in de toekomst het geval zijn. De Unie (of een ander bureau of organisatie) neemt deze taak niet over. Desalniettemin zijn er voordelen te behalen door verregaande samenwerking bij landelijke verkiezingen. Samenwerking voor en tijdens de gelijktijdige verkiezingen in 2008 biedt kansen uit oogpunt van transparantie, effectiviteit en efficiency. Daarbij kan onder andere gedacht worden aan kostenbesparing en gezamenlijke profilering. Vanwege de grootschaligheid en complexiteit in de voorbereiding naar landelijke verkiezingen en tijdens de uitvoering er van is gekozen voor een projectmatige aanpak van de landelijke samenwerking.

Doelstelling

Om landelijke verkiezingen mogelijk te maken is het van belang dat waterschappen samenwerken. Kernbegrippen van het project zijn gezamenlijkheid, rechtsgeldigheid en efficiency. Deze begrippen worden nader uitgewerkt en geconcretiseerd in de deelprojectplannen communicatie, ICT/bestanden en bestuurlijk-juridische zaken.

In de media is vaak te horen dat het doel van landelijke verkiezingen is gelegen in een verhoging van de opkomstpercentages. Verhoging van de opkomstpercentages is in het

project geen doel op zich, maar een gewenst positief effect van de gezamenlijke voorbereiding en uitvoering van de verkiezingen.

Via gezamenlijke voorbereiding van de verkiezingen wordt beoogd in de voorbereidings- en uitvoeringsfase maximaal (efficiency) voordeel te behalen. Dit is mogelijk door te komen tot een hoge mate van standaardisatie in de aanloop- en uitvoeringsfase van gezamenlijke verkiezingen in 2008, waardoor waterschappen werk uit handen wordt genomen bij de voorbereiding en organisatie van de verkiezingen. Daarnaast heeft het project tot doel de kans op fouten bij de verkiezingen te minimaliseren. Tevens wordt met de gezamenlijkheid beoogd dat de waterschappen zich goed profileren. Ten slotte wordt met het project beoogd de kosten van waterschapsverkiezingen te beheersen.

Randvoorwaarden, reikwijdte en projectafbakening

De ledenvergadering van de Unie heeft in haar vergadering van oktober 2005 besloten om niet alleen in de aanloopfase, maar ook in de uitvoeringsfase samen te werken. Het project loopt daarmee door tot en met de verkiezingen in het najaar van 2008. Daarbij heeft zij de voorwaarde gesteld dat de uitwerking wel praktisch moet blijven. De ledenvergadering spreekt het vertrouwen uit dat de benodigde wetswijzigingen tijdig gereed zijn, zodat in 2008 landelijke verkiezingen nieuwe stijl kunnen worden georganiseerd. Mochten de wetswijzigingen niet tijdig van kracht zijn, dan ziet de ledenvergadering liever uitstel van de landelijke verkiezingen nieuwe stijl (met een aantal maanden/een jaar), dan landelijke verkiezingen oude stijl (met de huidige categorieën en zonder lijstenstelsel) in het najaar van 2008. Rond de zomer van 2006 – wanneer de Raad van State is 'bevalen' van het advies over het voorontwerp en het ministerie het wetsontwerp gereed maakt voor aanbieding aan de Tweede Kamer – kan een wat reëlere inschatting worden gemaakt van de haalbaarheid van de landelijke verkiezingen nieuwe stijl. Indien wordt verwacht dat het tijdstip van najaar 2008 niet gehaald wordt, dan zal door de Unie een 'noodscenario' worden opgesteld. Tot aan de zomer van 2006 is het echter lastig een reële inschatting te maken van de haalbaarheid en gaat de Unie er vanuit dat de verkiezingen in het najaar van 2008 doorgang kunnen vinden.

Projectresultaten

In de ontwerpfase (periode tot april 2007) worden de volgende producten gerealiseerd:

- modellen (model-procesverbaal, model-bekendmaking, model-protocol stemming en stemopneming);
- handleiding waterschapsverkiezingen (waaronder een planning, waarin staat wanneer en op welke wijze zaken als registratie, kandidaatstelling, stemming, stemopneming en vaststelling van de verkiezingsuitslag plaatsvinden);
- tijdschema voor het hele verkiezingsproces;
- formulieren (kandidaatstellingsformulieren, stembiljetten, eventueel kandidatenlijsten);
- ICT-gerelateerde zaken, zoals de kandidaatstellingsprocedure, standaardisering van het uitwisselingsformaat voor alle bestanden tussen waterschap en externen (afstemming met belastingsystemen van waterschappen) en standaardisering van stemming en stemopneming;
- model-bestek voor aanbesteding drukken, printen, converteren en responsverwerking;
- model-bestek voor communicatie.

In de uitvoeringsfase (periode april 2007 tot eind 2008) kunnen worden de volgende producten worden gerealiseerd:

- centrale aanbesteding voor drukken, printen, converteren en responsverwerking;

- coördinatie aanlevering databestanden, productie stembescheiden, responsverwerking en stemopneming;
- één contract voor postbezorging;
- een helpdesk verkiezingen opzetten voor medewerkers van waterschappen;
- een centraal callcenter opzetten voor kandidaten en kiezers;
- communicatiemiddelen, zoals (voorlichtings) boekjes, ontwikkelen van één logo, benaderen van landelijke pers, tv- en radiospots, informatiebrochures, posters, StemWijzer, internetsite enzovoort.

Projectstructuur

Opdrachtgever van het Project landelijke waterschapsverkiezingen is de voorzitter van de Unie van Waterschappen. Er is een ambtelijke Projectgroep Landelijke waterschapsverkiezingen ingesteld. De projectleider is afkomstig vanuit de waterschappen. Het secretariaat ligt bij de Unie van Waterschappen. Daarnaast bestaat de projectgroep uit een aantal deskundige waterschappers en een onafhankelijk adviseur. De projectgroep komt ongeveer maandelijks bij elkaar en rapporteert periodiek aan de CBCF, bestuur en LV. Op cruciale momenten – zonodig buiten de reguliere vergaderingen om – wordt de LV geïnformeerd en gevraagd mee te praten/denken.

De projectgroep rapporteert aan een stuurgroep die bestaat uit twee voorzitters, twee directeuren van waterschappen en twee afdelingshoofden van het Uniebureau. Voorzitter van de stuurgroep is de Unievoorzitter. De projectleider en secretaris van de projectgroep maken eveneens deel uit van de stuurgroep. De stuurgroep legt verantwoording af aan de ledenvergadering en het bestuur van de Unie.

Per onderwerp (communicatie, bestuurlijk–juridische aspecten en ICT/bestanden) is een werkgroep ingesteld. De werkgroepen worden getrokken door een projectgroeplid. Leden van de werkgroepen zijn afkomstig van de waterschappen. Voor aanbesteding wordt een ad–hoc werkgroep ingesteld. Om ook gebruik te kunnen maken van de opgedane kennis bij de waterschappen is een deskundigengroep ingesteld, bestaande uit waterschappers (deskundigen en functioneel verantwoordelijken voor verkiezingen). De klankbordgroep wordt gedurende het project enkele malen gebruikt voor kennisdeling, kennisinbreng, afstemming en advies.

Door ieder waterschap wordt een contactpersoon (ambassadeur) aangewezen op hoog ambtelijk niveau. Deze ambassadeur heeft als taak draagvlak te creëren voor het project binnen zijn eigen waterschap en er voor te waken dat het waterschap gedurende de rit niet afhaakt.

Op gezette tijden vindt afstemming en informatie–overdracht plaats met externe organisaties (onder andere Ministerie van V&W, provincies, marktpartijen, belangengroepen, burgers).

Projectaanpak

De afzonderlijke werkgroepen maken een detailplanning van de werkzaamheden. Van cruciaal belang is een aantal data die in de AMvB komen te staan, zoals het moment van registratie, het moment van kandidaatstelling en de periode van verkiezingen. Hierover is nauw contact met het ministerie van Verkeer en Waterstaat, de opsteller van de AMvB. De totale projectplanning is in hoge mate afhankelijk van genoemde cruciale data. De werkgroep BJZ stelt een handboek op, waarin de planningen van de werkgroepen communicatie en ICT/bestanden op een later tijdstip worden opgenomen. In onderstaand schema vindt u een eerste globale tijdsplanning.

2008	Handeling	Opmerking	Kieswet (Kw)/ Waterschaps- besluit (Wsb)
	Openbare kennisgeving dag van registratie en dag van kandidaatstelling.	Minimaal drie weken vóór dag van de kandidaatstelling.	H. 1-1
	Aanvang periode waarbinnen ondersteuners ter secretarie handtekeningen kunnen plaatsen t.b.v. registratie groeperingen/kandidaatstelling.	Regeling uit Model-kiesreglement	
Na de zomer	DAG VAN KANDIDAATSTELLING		
	Zitting stembureau: toetsing registratie groeperingen, geldigheid kandidaatstelling en nummering kandidatenlijsten.	Minimaal een volle dag nodig om zitting voor te bereiden.	G 2 I 1 I 12
	Verzending beslissing stembureau/gelegenheid herstel vormverzuim (registratie en kandidaatstelling)	Nieuw: herstel vormverzuim ook voor registratie groeperingen.	I 2-1
	Openbaarmaking registratie groeperingen en nummering.		I 15
	Laatste dag herstel vormverzuim	3 ^e dag na kandidaatstelling tot 15.00 uur	I 2-1
	Zitting stembureau: beslissing stembureau geldigheid registratie en kandidaatstelling	16.00 uur.	I 4
	Verzending beslissing stembureau		I 4
	Laatste dag beroep RvS tegen beslissing stembureau	Beroepstermijn vier dagen NB nieuw: beroepstermijn registratie groeperingen en kandidaatstelling lopen gelijk.	I 7-1
	Laatste dag uitspraak RvS	6 ^e dag na ontvangst beroepschrift	I 7-3
	Openbare kennisgeving laatste stemdag en stemprotocol	21 dagen voor laatste stemdag.	Kw: niet bepaald; Wsb: 2.7.7
Medio november	VERZENDING STEMBILJETTEN C.A.	In afwijking van Kieswet wordt oproep niet ontvangen min. 14 dg. vóór (laatste) stemdag.	J 7
Medio november	LAATSTE DAG VAN STEMMING		J 1-1/ M 8-1
	Zitting stembureau: stemopneming	Wsb 2.8.3: uiterlijk 5 ^e dag na laatste stemdag	N 1
	Zitting stembureau: vaststelling uitslag	Wsb: 2.8.17 (vaststelling z.s.m.)	P 1
	Verzending/uitreiking kennisgeving benoeming/gekozen zijn		V 1
	Openbare kennisgeving ter inzage verkiezingsuitslag/proces-verbaal	Wsb 2.8.20	P 20
	Laatste dag aanvaarding benoeming	Max. 10 ^e dag na kennisgeving van benoeming	Kw V 2-1 Wsb 2.9.2-1
	Vergadering algemeen bestuur; onderzoek geloofsbrieven/toelating.	Max. 27 ^e dag na laatste stemdag	Kw V 4/ V 12 Wsb 2.9.4
	Kennisgeving aan (niet)toegelatenen		Kw V 13 Wsb 2.9.12-1
Begin jan.	1 ^e vergadering nieuw algemeen bestuur/beëdiging		

De komende maanden wordt de planning van communicatie, ICT/bestanden en aanbesteding in het schema toegevoegd.

Kwaliteit, capaciteit en financiën

Vooralsnog kan er van worden uitgegaan dat de waterschappen en de Unie voldoende expertise in huis hebben om het project grotendeels zelfstandig uit te voeren. Op enkele deelonderwerpen is het denkbaar dat expertise van buitenaf gewenst is. Daarnaast dient een bedrag gereserveerd te worden voor het organiseren een/enkele conferentie(s). Personele inzet wordt ter beschikking gesteld door de waterschappen en de Unie van Waterschappen. De voorbereiding en uitvoering van landelijke verkiezingen vragen om de

benodigde financiële middelen. Deze kosten worden niet opgenomen in de Uniebegroting. De kosten die gemoeid zijn met een eventuele uitbesteding en alle overige kosten worden door de projectgroep in het projectplan in kaart gebracht en worden – na goedkeuring door de stuurgroep – door alle waterschappen gezamenlijk gedragen. Dit gebeurt dus volledig buiten de Uniebegroting om.

Op dit moment, ruim twee jaar voor de verkiezingen, is het nog niet mogelijk precies aan te geven wat de totale kosten van het project zullen zijn. Onderstaand een indicatie van de te verwachten kosten, waarbij is uitgegaan van een opkomstpercentage van 30%. Het betreft de totale projectkosten, inclusief de aanbestedingen en opdrachtverstrekking aan het Waterschapshuis. Het Waterschapshuis zal bij de uitvoering van enkele werkzaamheden waterschappers op detacheringbasis inhuren. Deze detacheringkosten worden niet aan het project verkiezingen toegerekend en zijn derhalve niet in onderstaand kostenoverzicht opgenomen. De detacheringkosten verrekent Het Waterschapshuis via de 'normale' contributie van Het Waterschapshuis.

Indicatie kosten waterschapsverkiezingen 2008

Aantal stemgerechtigden	12.000.000
Aantal stemmen (30%)	4.000.000
Aantal stemmen per post (66%)	2.640.000

Porti stempakket	0,35	€ 4.200.000
Porti retourenvelop	0,5	€ 1.320.000
Responsverwerking stembiljetten	0,22	€ 580.800
Stempakket	0,28	€ 3.360.000
Call center		€ 300.000
Opdracht Het Waterschapshuis		€ 3.200.000
Communicatie (stelpost)		€ 2.000.000
Onvoorzien		€ 1.039.200
TOTAAL (incl. b.t.w.)		€ 16.000.000

De projectkosten worden op basis van nacalculatie verrekend met de waterschappen. Over de wijze waarop de verrekening zal plaatsvinden wordt een aparte notitie opgesteld. De gedachte is om de totale kosten om te slaan over 26 waterschappen, deels op basis van een vast bedrag, deels naar rato van het aantal stemgerechtigden in het waterschap. In genoemde notitie zal expliciet worden aangegeven welke producten voor dit bedrag geleverd worden (zoals welke communicatieonderdelen, print en mail, internetstemmen enzovoort).

De projectgroep gaat er vanuit dat de totale projectkosten lager zijn dan in het geval dat ieder waterschap afzonderlijk alle activiteiten zou moeten ontwikkelen en uitvoeren. Zoals

blijkt uit bovenstaande is echter moeilijk aan te geven hoeveel het precieze voordeel per waterschap is. De projectgroep gaat er vanuit dat er aanzienlijke schaalvoordelen zijn te behalen bij gezamenlijke uitbesteding van print, mail en responseverwerking en gezamenlijke communicatieactiviteiten (zoals inkoop van millimeters in dagbladen en tv-zendtijd). Ook het gezamenlijk ontwikkelen van internetstemmen zal goedkoper uitpakken dan in het geval dat ieder waterschap dit individueel moet laten ontwikkelen.

BJZ/RJ
22.5.2006
29836